

Ibadet

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Muhammed b. Ibrahim b. Abdullah Et-
Tuvejdžiri

Prijevod: Senad Crnkić

2013 - 1434

IslamHouse.com

﴿ العبادة ﴾

« باللغة البوسنية »

محمد بن إبراهيم بن عبد الله التويجري

ترجمة: سناد تسرنكتش

2013 - 1434

IslamHouse.com

Ibadet

- **Značenje ibadeta:**

Onaj koji zasluđuje da mu se ibadet čini jeste Allah Jedini, a riječ ibadet se odnosi na dvije stvari:

1. Obožavanje, a obožavanje je poniznost Allahu izvršavajući naredbe i kloneći se zabrana i to iz ljubavi prema Njemu i izražavanja veličine.
2. S čime ili kako se obožava, i to obuhvata sve što Allah voli i čime je zadovoljan od skrivenih i javnih riječi i djela poput dove, zikra, namaza, ljubavi i sl. Namaz je npr. ibadet, činjenje namaza je obožavanje Allaha. Dakle, obožavamo samo Allaha iz poniznosti prema Njemu, ljubavi i izražavanja veličine, i ne obožavamo Ga osim s onim što je propisao.

- **Mudrost u stvaranju ljudi i džina:**

Allah Uzvišeni nije stvorio džine i ljude slučajno ili radi zabave, nije ih stvorio da jedu i piju, da se zabavljaju i igraju i smiju i uživaju, nego ih je stvorio radi velike stvari, da Ga obožavaju, veličaju i pokoravaju Mu se: izvršavajući naredbe i kloneći se zabrana, zastajanjem na Njegovim

granicama i ostavljajući bilo koju vrstu ibadeta bilo kome mimo Njega. Rekao je Allah: „***Džinove i ljude sam stvorio samo zato da Mi ibadet čine. Ja ne tražim od njih opskrbu niti želim da Me hrane, opskrbu daje jedino Allah, Moćni i Jaki!***“ (Ez-Zarijat, 56 - 58)

Pa ako tako postupe, biće sretni na dunjaluku i pobjednici na Sudnjem danu u Džennetu u blizini svoga Gospodara kao što im je obećao: „***Oni koji su se Allaha bojali biće u Džennetskim baščama i pored rijeka na mjestu u kome će biti zadovoljni, kod Vladara Svemoćnoga.***“ (El-Kamer, 54-55)

- **Mudrost ibadeta:**

Izvršenje Allahovih naredbi i klonjenje Njegovih zabrana je izgrađeno na imanu u Njega i stalno prisjećanje u srcu veličine Stvoritelja i Vladara. To se postiže mnoštvom zikra i zahvale, te razmišljajući o Njegovim ajetima i Njegovim stvorenjima. Da bi ovo prisjećanje ostavilo jak uticaj na srce i što više trajalo, Allah je svojim robovima propisao djelo koje se stalno ponavlja i koje ih stalno podsjeća tj. ibadet. Kada se iman poveća i ojača, uljepšaju se djela, riječi i edebi, i ojačaju, te se stanja poprave pobjedom u sreći na

oba svijeta, a suprotno od toga biva suprotnim. Rekao je Allah Uzvišeni:

„O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, ujutro i naveče Ga veličajte.“ (El-Ahzab, 41 - 42)

„A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove (berekete) i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili.“ (El-A'raf, 96)

- **Put pobožnosti:**

Ibadet je sagrađen na dvije velike osnove: potpuna ljubav i potpuna poniznost Allahu Jedinome.

Ove dvije osnove su izgrađene na dva velika temelja: spoznaji Allahovih blagodati, fadileta, dobročinstva i milosti koja iziskuje ljubav prema Njemu, te spoznaja mahana duše i djela koja iziskuju potpunu poniznost prema Allahu, Velikom i Silnom.

Najkraći put roba do Allaha jeste put osjećaja siromaštva i potrebe za Allahom, tako da sebe ne vidi osim propalim, nikoga na vidiku, ne vidi razloga niti sredstva koja bi mu mogla pomoći, nego svjedoči potpunu potrebu ka svome

Gospodaru, jer ako to izgubi izgubio je sve i propao je. Rekao je Allah Uzvišeni:

„Od Allaha je svaka blagodat koju uživate, a čim vas nevolja kakva zadesi, opet od Njega glasno pomoć tražite.“ (En-Nahl, 53)

„O ljudi, vi ste siromasi, vi trebate Allaha, a Allah je nezavistan i hvale dostojan.“ (Fatir, 15)

- **Ljudi potpunog ibadeta:**

Najpotpuniji ibadet imaju poslanici i vjerovjesnici, jer imaju najpotpuniju spoznaju i znanje o Allahu i Njegovim imenima, svojstvima, djelima i Njegovim riznicama, koji imaju znanje o Njegovu obećanju i prijetnji, i najviše Ga vole i najviše Ga veličaju, te im je Allah povećao blagodati njihovim slanjem ka ljudima, tako da su dobili blagodat poslanice i blagodat posebne pobožnosti.

U tome ih slijede iskreni (siddikun) čija je potvrda i priznanje Allaha i Njegova Poslanika potpuno i koji su ustrajali na Njegovoj naredbi.

Zatim šehidi koji su posvjedočili Istini i svoje duše uložili jeftino radi Istine, a zatim dobri ljudi.

A vrata Plemenitog su otvorena onom ko želi da na njih pokuca: **„Oni koji su poslušni Allahu i Poslaniku biće u društvu vjerovjesnika, i**

pravednika, i šehida, i dobrih ljudi, kojima je Allah milost Svoju darovao. A kako će oni divni drugovi biti!“ (En-Nisa, 69)

- **Pravo Allaha kod svojih robova:**

Pravo Allaha kod stanovnika nebesa i Zemlje jeste da Ga obožavaju i da Mu ne pripisuju sudruga, da Mu se pokorava a ne griješi, da Ga se sjeća a ne zaboravlja, da Mu se zahvaljuje a ne poriče, a ko je taj ko nije uradio suprotno onom radi čega je stvoren zbog nemoći, neznanja, pretjerivanja i popustanja u vjeri, pa tražimo oprost od Allaha i kajemo Mu se zbog toga.

Zato, da Allah kazni stanovnike nebesa i Zemlje, kaznio bi ih pravedno jer su u Njegovoj vlasti, a ako im se smiluje, Njegova milost im je bolja od njihovih djela.

Prenosi se od Muaza ibn Džebela, radijellahu anhu, da je rekao: „*Jahao sam iza Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na magarcu koji se zove Ufejr, te mi je rekao: ‘O Muaze, znaš li koje je Allahovo pravo (hakk) prema Njegovim robovima, a koje je pravo robova prema Allahu?’*” Rekao sam: *‘Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju!’* On reče: *‘Zaista je pravo Allahovo kod robova da Ga obožavaju i*

da Mu ništa ne pridružuju (ne čine širk), a pravo robova prema Allahu je da On ne kažnjava onoga koji Mu nije širk činio.' Rekao sam: 'O Allahov Poslaniče, hoću li obradovati svijet?' Rekao je: '*Nemoj ih obradovati, jer bi se u to pouzdali (pa bi zanemarili rad).*'¹ Muttefekun alejhi.¹

- **Potpunost obožavanja:**

1. Dužnost svakog Allahovog roba naspram Njega se ispoljava kroz pet temelja: izvršavanje naredbi, klonjenje zabrana, zahvala na blagodatima, traženje oprosta za grijeha, strpljivost nad nedaćama; pa ko uradi sve što ovi temelji iziskuju Allah će ga učiniti sretnim na dunjaluku i ahiretu.
2. Allah Uzvišeni iskušava Svoje robove da ispita njihovu strpljivost i obožavanje, ne da bi ih uništio ili kaznio, jer Allah ima pravo da se obožava kako u sreći tako i u tuzi, kako u onom što se voli tako i u onom što se ne voli, a većina svijeta Allaha obožava u onom što vole. Ali svrha svega jeste obožavati u teškoći i u

¹ Muttefekun alejhi, hadis bilježi Buhari, br. 2856 i Muslim, br. 30, i tekst hadisa je njegov.

onom što se ne voli, i u tome su ljudi različiti. Abdest sa hladnom vodom u ljetnom dobu je ibadet, kao što je ženidba sa lijepom ženom ibadet, ali isto tako, abdest hladnom vodom u vremenu hladnoća je ibadet ili ostaviti grijeha koji su duši lijepi, kada se ljudi ne boji, isto je ibadet ili strpiti se nad glađu i uznemiravanju je ibadet, ali postoji razlika između dva ibadeta.

Ko uspostavi obe vrste ibadeta u sreći i tuzi, u onom što se voli i što se ne voli, takav je od Allahovih robova koji straha neće osjetiti niti će za čim tugovati. Nad takvim šejtan nema vlast, jer ga Allah čuva, ali ga šejtan nekada može prevariti, jer svaki rob biva iskušán sa nemarnošću, sa strašću i sa srdžbom. I šejtan prilazi insanu na ovih troje vrata, a Allah je svakog insana iskušao sa duševnim prohtjevima, sa strašću, sa šejtanom; iskušao ga da vidi hoće li se pokoravati njima ili svome Gospodaru: „***Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti.***“ (El-Enbija, 35)

3. Allah Uzvišeni naređuje insanu, ali mu i duša naređuje. Allah od insana želi da upotpuni ono što On voli od imana i dobrih djela, a duša želi da upotpuni ono što ona voli od imetka i strasti. Allah je napunio dunjaluk sa stvarima koje On voli poput svih vrsta pokornosti i djelima kojima se Njemu približujemo, a ahiret je napunio sa stvarima koje rob voli poput svih vrsta blagodati u Džennetu. Allah od nas želi rad za ahiret, a duša želi rad za dunjaluk. A iman je put spasa i svjetionik kojim se istina vidi od zablude, i kojim se vidi dobro i zlo, i ovo je srž iskušenja i problema kod ljudi.

Rekao je Allah Uzvišeni:

„Misle li ljudi da će biti ostavljeni na miru ako kažu: "Mi vjerujemo!" i da u iskušenje neće biti dovedeni? A Mi smo u iskušenje dovodili i one prije njih, da bi Allah sigurno ukazao na one koji govore istinu i na one koji lažu.“ (El-Ankebut, 2-3)

„Ja ne pravdam sebe, ta duša je sklona zlu, osim one kojoj se Gospodar tvoj

smiluje. Gospodar moj zaista prašta i samilostan je.“ (Jusuf, 53)

- **Fikh obožavanja ili ibadeta:**

U zemlju se po njenoj prirodi može od biljaka zasaditi i slatko i gorko, kao što zemlja urođene prirode insana (fitra), prima ono što se u nju zasadi, pa insan koji zasadi drvo tevhida, imana i bogobojaznosti, vječno će ubirati slatko u vječnom Džennetu, a onaj koji zasadi drvo kufra, neznanja i grijeha, vječno će ubirati gorko u vječnom Džehennemu.

Najveća spoznaja je da spoznaš svoga Gospodara i što si Mu dužan. Priznaješ neznanje pored znanja, da ti je djelo krnjavo, da ti je duša puna mahana, da slabo izvršavaš Allahova prava, da si nepravedan u svojim odnosima prema Njemu...ovakav je spoznao Allaha u pravom smislu i on je istinski rob i istinski učenjak. Pa ako učini dobro djelo, vidi da je to Allahova blagodat, pa ako mu ga Allah primi, shvati da je to druga blagodat, pa ako mu ga umnogostučići, shvati da je to treća Allahova blagodat, a ako mu ga odbije i ne primi, onda zbog toga što se Allahu ne dolazi sa takvim djelom. A ako učini grijeh, vidi ga kao Allahovo okretanje od njega i

zbacivanje plašta Allahove zaštite. Ako ga kazni za grijeh, vidi pravednost, a ako ga ne kazni vidi milost, a ako mu oprost, onda iz Njegove milosti i počasti.

Sve što je na nebesima i Zemlji je rob Allahu, Vladaru istinskom.

Svaki rob mora da prizna da je Allahov rob kroz stvaranje i šerijat (vjerozakon). Ti si Allahov rob kroz stvaranje, jer te stvorio, vlada i upravlja tobom. Ti si Mu rob. Daje ti ako hoće, a ako hoće spriječi. Ako želi učini te bogatim ili siromašnim. Ako želi daće ti uputu ili te ostaviti u zabludi. Ako želi poživi te, a ako želi usmrti te. Silni i Milostivi radi s tobom što želi shodno onom što iziskuje Njegova mudrost i milost. Isto tako si Mu rob kroz šerijat gdje si obavezan da Ga obožavaš shodno onom što je propisao, da činiš što ti je naređeno i izbjegavaš ono što ti je zabranjeno i vjeruješ u Njega, kako bi bio sretnik na dunjaluku i ahiretu.

- **Sva stvorenja su siromasi prema Allahu Uzvišenom**, i to siromaštvo se dijeli na dvije vrste:

1. Prisilno siromaštvo, a to je siromaštvo svih stvorenja ka Allahu u postojanju,

pokretu, upravljanju i životu i u onom što im je potrebno.

2. Izabirno siromaštvo koje je plod dvije spoznaje: spoznaje roba svoga Gospodara i spoznaje roba samoga sebe. Pa ko spozna Allaha kao sveopćeg posjednika bogatstva, nužno će spoznati sebe kao sveopćeg siromaha, te će ustrajati na putu obožavanja sve do svoje smrti.

„O ljudi, vi ste siromasi, vi trebate Allaha, a Allah je nezavistan i hvale dostojan.“ (Fatir, 15)